

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONÁ.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes
tagdíja évi 200 lel, klszgdák, gazdatisztek és
gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi
Gazdát 100 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kládó;

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 350 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 180 lel Egyes szám 7 lel

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-
választmánya Kolozsvárt 1926. évi június
hó 15. napján, d. u. 4 órakor az egyesület
Attila-ucca 10. sz. alatti székházában rendes
ülést tart, melyre a választmány tisztelt tagjait
meghívja.

Kolozsvárt, 1926. évi június hó 10 én.

Az Elnökség.

Tárgysorozat: 1. Elnöki bejelentések.
2. Titkári jelentések.
3. Esetleges indíványok.

Tudnivalók:

1. A Kolozsvár, Torda, Arad, Nagyenyed,
Felvinc, Marosludas, Kisküküllő, Nyárad vidé-
kéről és a Mezőségről vonaton érkező ven-
dégek Marosvásárhelyt a reggel 7 óra 58
perckor induló vonathoz csatlakozva indulnak
és Gernyeszegre 8 óra 30 perckor érkeznek.
A Szászrégen felől érkezők pedig 10 óra 11
perckor érkeznek Gernyeszegre.

2. A vándorgyűlés kedvezőten idő ese-
tén is meg fog tartatni.

3. A közebéd egyszerűségénél fogva ju-
tányos áru lesz s azon részt venni szándéko-
zók kéreinek, hogy legkésőbb június hó 24-ig
jelentsék be az *Erdélyi Barázda* szerkesztő-

ségébe Tg.-Mures, Str. Stefan cel Mare Nr. 14.
(Teleki téka.) a részvételi szándékukat.

4. Kocsin és szekeren érkező vendégek
elszállásolásáról gondoskodva lesz, de kérjük,
hogy takarmányról lehetőleg a vendégek szí-
veskedjenek gondoskodni.

5. A közebéd és vándorgyűlés közti
időben d. u. 2—3 óra közt a vendégeknek
alkalma nyílik megtekinteni a Teleki-kastély
parkját s a kastély gazdag régiséggyűjtését vala-
mint a XV.-ik században épült góthikus ref.
templomot.

6. Elutazás Szászrégen felé este 6 óra
35 perckor, Marosvásárhely—Kocsárd felé este
7 óra 52 perckor.

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Cukor-
répatermelői Szakosztálya a Marostorda vár-
megyei Földműves Szövetséggel karöltve folyó
évi június 27-én, Gernyeszeg községben tanul-
mányi kirándulással kapcsolatos

Cukorrépatermelői vándorgyűlést

rendez, melyre az összes cukorrépa termelőket
tisztelttel meghívjuk.

Cluj-Kolozsvár, 1926. június hó 6-án.

Lázár Simon
elnök.

Dr. gr. Teleki Domokos
alelnök.

Török Bálint
szöv. titkár.

Orbán Balázs
Marost. m. Földm. szöv.
igazg. szöv. titkár.

A vándorgyűlés sorrendje.

I. Délelőtt.

1. Délelőtt fél 9 órakor a megérkezés
alkalmával a vendégeket üdvözlő dr. gr. Teleki
Domokos szöv. alelnök.

2. Délelőtt 9 órakor *határjárás* s ennek
kapcsán a cukorgyári melléktermékek (szelet,
melász) felhasználásáról szemléltető előadást
tart Szász Ferenc pusztakamarási bírtokos.

3. Istenísztelet.

4. Dr. gr. Teleki Domokos simenihali
tenyészetének megtekintése.

5. Közebéd a Teleki-majorban.

II. Délután.

6. D. u. 3 órakor a népház, „Hangya”
szövetkezet, hitelszövetkezet, községi tűzoltó
felszerelés, stb. megtekintése.

7. Fél 4 órakor a cukorrépa termelők Ván-
dorgyűlése a népház nagytermében s ennek
befejezése után:

8. Választmányi ülés.

A gyapju helyes kezelése a megfelelő értékesítés első feltétele.

A gyapju vásárlásnak és értékesítésének
ideje közeledik és talán nem fog ártani, ha
most néhány utmutatást adunk a gyapjunak
helyes kezeléséről. Ha ezt ugyanis már a leg-
több gazda tudja — annál jobb. Nyilván
lesznek azért olyanok is, akiknek egyik-másik
tanácsunk nem lesz felesleges.

A gyapju gondozása tulajdonképpen már
a birkán kezdődik. Csak egészséges és lega-
lább is normálisan táplált birka után várhatunk
elegendő mennyiségű és megfelelő minőségű
gyapjut. Répa- és szalma fenntartó takarmány,
még ha az állat testsulya mellette még nem is
csökken, a gyapju növekedésére hátrányosan
hat, csekély fehérje tartalmánál fogva. Egyen-
letes takarmányozásra a gyapju szempontjából
is gondot kell fordítani és hirtelen változások,
vagy takarmányhiány különösen hátrányos. A
birka hiányos táplálkozása, vagy betegsége a
gyapju minőségét mindjárt rontja. Ha a tarló-
legelőre járó birka sok mageleséghez jut, ez
a gyapju összecsomósodásához és összegu-
bancolódásához vezet az erős gyapjuutánnö-
vekedés folytán, az ilyen gyapju értéke azután
kiseb lesz, mert nehezebben feldolgozható és
sok hulladékot ad.

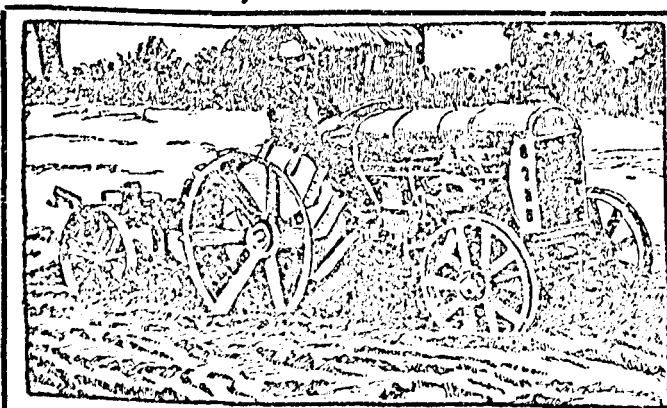
Hogy a bunda az istállóban a bepiszko-
lodástól lehetőleg megóvassék, amennyire csak
tehetjük, az alom tisztaságára vigyáznunk kell,
mert a piszkos gyapjunak a tisztátalanítása
vegyi uton, kénsavas kezeléssel történik, ez
pedig pénzbe kerül és árt a gyapjunak és
a vevő ezt igen jól tudja. Káros a birkáknak
némely helyen szokásos, kátrányfestékkel való
megjelölése, mert a bundának kátrányfestékes
részei összeragadnak és a mosásban sem ol-
dódik meg a kátrány. A legelésnél gyakori a

gyapjunak gazmagvakkal történő ellisztítlanó-
dása, a kerítéseknak, bokroknak való neki-
dörzsölődés elszakíthatja a gyapjut és ezáltal
vesztést okoz abban.

A nyírásnál ügyelni kell a mély, tiszta,
sima nyírásra. A nyírósulyt ez nem lényegte-
lenül emeli. Toklyók, anyák, ürök, kosok
külön külön nyírandók meg a bundák is kü-
lön kezelendők, mert mindegyiküknek más és
más használati értéke van, a gyapju vevő így
azt könnyebben megtudja ítélni és a mosás
előtt szükséges szortírozást ez megkönnyíti.
Mindez pedig befolyással van az elérhető árra.
Ha a birka meg van nyírva, a bundát helyez-
zük a szortírozóasztalra, a szalma-, trágya-,
szemétmaradékokat lerázzuk róla, a fej-, has-
és lábgyapjut, valamint a csimbókos, összetá-
padt bundarészeket külön tesszük. Az így
megtisztított bundákat azután kívülről került
nyírás felülettel összehajtjuk és szellős pad-
lásra helyezzük. A pincében való leraktározás,
egyes helyeken a gyapjunak szokásban volt
megnedvesítése nem helyes. A testmelegét el
nem vesztett gyapjut ne zsákoljuk, mert fel-
melegszik és minősége megromlik.

Tudjuk, hogy mindezeket, a legtöbb
birkát kezelő gazda tudja, de talán nem baj,
hogy tudásukat felfrissítjük és nem lesz baj, ha
közgeleinknek figyelmét ők is felhívják most
ezekre. (r.)

A kolozsvári mezőgazdasági kamara
ülése. A kolozsvári mezőgazdasági kamara
június hó 17-ikén, csütörtökön 9 órától kezdve
a kereskedelmi és iparkamara üléstermében
ülést tart. A gyűlés tárgya: A mezőgazdaságot
érintő behozatall, védővámok megállapítása
ügyében való állásfoglalás.

Legújabb típusu FORDSON TRAKTOROK

gazdasági gépek és autók, HOFFER és SCHRANTZ cséplőgépek lerakata

„PERRY”

cégnél. Cluj, Strada Regina Maria
No. 2. Telefon 999. szám. [3883]

Ahol a mai naptól kezdve a gyár utasítására mélyen leszál-
litott áron részletfizetésre szeresheti be gépszükségletét.

Védekezés a répalevéltetű ellen.

(Fekete tetű.)

Nem igen emlékszem egyhamar, hogy a cukor-, de a takarmányrépa is, valaha olyan szépen és egészségesen fejlődött volna, mint az idén. Egy-egy tábla, amely szép, kifogástalan volt, akadt mindig máskor is, de most viszont még nem láttam olyan répat, amely rossz, beteg, fejletlen volna. Fejlődés dolgában a répa legjava úgy van, hogy jó egy hónappal előbbre van: hiszen sok helyen már teljesen takarja a sorokban a földet és lombja ugyancsak buja. A répaápolás és a répagyérítés (répaegyezés) munkája a rendesnél is legalább jó két héttel már előbbre van!

Adja Isten, hogy így maradjon és így akkor kielégítő termésre számíthat a gazda!

Ami azonban aggaszt, ez az, hogy a répán sok a levéltetű és hogy az gyorsan fejlődik és szaporodik is. Ma már nemcsak sok kunkorodott levelű tetves répat látunk, hanem már nagyobbodni kezdenek a levéltetves foltok is. Ez a jele annak, hogy ez a baj növekedik.

Mi lesz a folytatása? Elmúlik e, vagy tanulni leszünk-e ismét annak, hogy a levéltetves foltok répája kivész-e teljesen? Azt ma megjósolni — bajos!

Annyi bizonyos, hogy az erős répa jobban dacol a tetűvel, mint a hitvány, kevéslevelű. Azután az is bizonyos, hogy a *katicabogár* és a *lebegő legyek* (*Syrphus*-ok) soha sem jelentkeztek olyan korán — május közepén — és olyan tömegesen, mint a folyó tavasszal. E szerint ez reményt nyújt, hogy a répalevéltetűnek ez a két vérbeli fő ellensége talán javunkra billent a reménymérleget, de az eredményt is. Hiszen nem igen emlékszem, hogy pl. egy-egy magrépatövény ilyenkor már olyan nagyobb számban látható lett volna a katicabogár, mint most. Megszámoltam egy növénynek két-három szárán már 6-10 bogarat is. Ez valóban munkáráváró, tetűfalásra mindmennyi kész jóbarátot jelent.

Mindéz azonban csak biztatás, amelynek egyelőre kétséges a gyakorlati haszna, hogy bekövetkezik-e?

Szép, gyönyörű lévén ez a sok pénzbe és fáradság munkába kerülő répa, érdemes azt megvédeni a tetű, de egyéb további baj ellen is!

Ma a magrépán könnyű a védekezés munka. A dohánylug (thanaon) jó erre. *Száz liter vízbe egy kg. dohánylug, fél kg. házi-szappan* jó tetűmérget ad és ha ezzel a *magrépa levéltetves szárát bőven és erősen vágó permettel megpermetezzük*, másnap a magrépa már pihen: nem szivja többé az ezernyi-ezer tetű. Ha 8-10 nap múlva esetleg ismét jelentkezik a baj, megpermetezzük ugyanígy másodszor is. Azt hiszem azonban, hogy a másodszori permetezésre ebben az évben aligha lesz szükség, mert a katica s a többi ellenség (lebegő légy, fátylóka, sok élőszködő igen apró fémdarázs) gyökeresen végeznek azzal a maradékkal, amelyet a permet nem ölt ki, vagy amely a répára idegenből ismét reátelepedett.

Ne feledjük ugyanis, hogy a *répalevéltetű* (mai tudományos neve *Aphis fabae Scop.*, ez-előtt *A. papaveris Fb.*; egyéb neve volt *A. atriplicis Fb.*, *evonymi Fb.* stb.) a répán kívül még sok más növényen él és ezen is hihetetlen nagy számban élőszködik: onnan tehát nem kis számban jöhet újra meg újra a répara.

A magrépán ma a védekezés ezek szerint az eladottak szerint, ha a dohánylug már otthon készletben van, nem nehéz.

Más dolog az első éves — ideit vetésű — répa esetében.

Ha valaki a védekezés kezdetét ritkítás-kor (egyelés-kor) elmulasztotta, ma már nehezebb és költségesebb is a dolga.

A répalevéltetű ellen ugyanis már az előbb említett időpontban kell megkezdeni a harcot és mennél alaposabb ez, annál könnyebb lesz azután a védekezés további folytatása.

A répalevéltetű első jelentkezését elárulja mindig a még meg nem ritkított, sűrű sorban álló az az egy-egy szembeszökő répa, amelynek két-három nagyobb levele közül egy-kettő, vagy akár az összes is össze van kunkorítva, hegye-oldala pedig a levél fonákja alá van hajlítva, maga a levél pedig hegyével szinte visszahúzódik a répa töve felé. Ha az ilyen feltűnően torzult alakú és állású kis levelet megvizsgáljuk, fonákja már levéltetves, mert az odakerült tetű-anya már javában szüli hozzá hasonló termelőt, alakú — leányait, amelyek azután szüzen szintén leányokat fognak szülni. Ebből a tetűcsapatból a szárnyatlan alakok gyalog húzódnak át más répalevéltre vagy répatövekre is: a későbbben (ez évben már május végén) dandárjával jelentkező szárnyas leánytetvek már át is repülnek nemcsak a szomszéd répara, hanem akár a szomszéd táblára is és ezek a szárnyas tetvek is szünek, de azért szünek és egyre szünek újabb és újabb tetűsereget, míg azután az állati penész és egyéb ellenségeik előbb vagy utóbb nem vetnek nekik véget. Azonközben azonban egy csekély szárnyas részük idejekorán elmenekül innen, a pusztulás helyéről, a réparól arra a telelő gazdanövényre, a kecskerágóra, amelyen megszüli majd nemző szerves alakjait. Ezek azután itt párosodnak és a nőstény letolja az egyetlen, de megtermékenyített tojását, amelyből jövő tavasszal ismét megindul az a párállan gyorsaságú és mennyiségű szaporodás, amelyre az előbb már reámutattam.

Ebből megérthetjük, hogy miért kell a levéltetves répat már gyérítés-kor (egyelés-kor) összeszedni és miért nem szabad, hogy azt a kiszakított (kitépett) répával megszáradás végett a sorban hagyjuk, hanem hogy azt tarisznyába összeszedjük és trágyalébe fojtsuk. Ezzel ilyenkor kiirtjuk a baj főforrását, a szülőanyát. Ha azután sok a répatetű ellensége, akkor az a megritkított répatáblákban a kevés tetűmaradékot ugyancsak könnyűszerrel irtathatja.

Ha azonban a réparitkítás-kor sok a meghagyott tetves répa, vagy ha a kitépett, de sorközön maradt, száradó tetves réparól sok tetű vándorol vissza a meghagyott egyes répa-pára, akkor kezdődnek és egyre nagyobbodnak a tetűfoltok. Ezek annál szembeötlőbbek és veszedelmesebbek, mennél gyengébb a répa.

Ezeket a tetűfoltokat ki kell irtani minél előbb. Ez pedig következőképpen történjék.

A fertőzött folt répájának összes répalombját mintegy 8-10 cm.-re a föld színe (s a répa feje) fölött bal kezünkben összefogjuk és azt balkezülnk alatt jobb kezünkkel elvágjuk. A levágott lombot zsákba gyűjtjük, hogy a tetű ne szóródjék el a táblán és ne maradjon meg rajta. A levágás után meghagyott 8-10 cm.-es levélnyelcsonkok között meghagyott kis leveleken rajtamaradhat kevés répatetű. Ez nem lesz baj, ha gondunk lesz, hogy az azzá ne is válhassék.

A fertőzött lombot elárolítása után a lecsontkázott répatöveket mind megpermetezzük ugyancsak ugyanolyan anyaggal — dohányluggal — s ugyanolyan erősségű permettel, mint azt az előbb elmondottam. Azon legyünk, hogy minden egyes répa legalább egy-egy jó lövelést kapjon a csonkos fejébe-nyakába, hogy a permet érje a tetűt az összeszűgített maradékleveleiben is és ölje is meg.

A lefejezett lombu répatöveget pedig kapáljuk be azonnal a permetezés után úgy, hogy az esetleg a földön is szétmászott, odahullott tetű a földre jusson és pusztuljon el.

E hármas munka — levéllevágás, permetezés és kapálás — után marad ugyan tetű még mindig, de ezzel azután igazán ne törőd-jünk. Végső elpusztítását bizzuk a tetű ellenségeire. Mennél jobb volt a mi munkánk, hogy t. i. kevés maradt a tetű, annál könnyebb és gyorsabb lesz a levéltetvek ellenségeinek végső takarító munkája s így annál sikeresebb a védekezés is.

Az ne ijesszen meg senkit, hogy mi a répalevéltetűt ugyancsak barbár módon leka-

szaboljuk! Nem kell hozzá ugyanis több, mint 12-14 nap és ez az így durván, de kész-akarva megsérült répa csak olyan buja és sok levéltetű lesz, mint a nembántott répa. A folt nyoma eltűnt! Viszont, ha nem védekezünk, akkor — sokszor úgy lehet — a folt meg lesz, de azután ugyancsak csunya lesz, mert kiveszhet rajta az összes répa is.

Eszerint ez a kipróbált védekezés minden körülmények közt tanácsos és hogy az ki is fizetődik, az már három éve igazolt dolog.

Jablonowski József.

Újabb védekezési eljárás sertéspestis ellen.

A sertésnyésztés és sertéshizlalás legnagyobb veszedelme a sertéspestis. Ezen betegség nemcsak azért veszedelmes, mert maga is súlyos veszteségeket idéz elő az állományban, hanem azért is, mert gyakran utóbántalomként oly betegségek társulnak hozzá (sertéssaepidémia, paratyphus, senyvesség), melyek az elsődleges pestises megbetegedés nélkül alig tudták volna megbetegíteni az állományt. Ha tehát mi megfelelő ojtás útján elejét tudjuk venni a pestis fellépésének, midkét veszedelemről kíméltük meg állományunkat.

Eddig sertéspestis ellen *preventív* (a betegséget megelőző) ojtásokat nem végeztek. Csak akkor ojtottak és ojtanak jelenleg sertéspestis ellen, mikor az állományban a betegség már fellépett, mikor is átszűrőmazzák az egész állományt. A magyarázata az eddigi eljárásnak abból áll, hogy abban az időben, mikor az állományban a pestis már fellépett és az iniciális morbiditás körülbelül 5-10%, felvehető, hogy az egész állomány minden egyede *természetes* úton már befertőződött. Az ekkor véghezvitt tisztán szérumos ojtás mellett azután a szérum védelme alatt a betegség nem tud teljes erejében kifejlődni, mert a szérum a pestises vírus pusztító erejét legyöngíti, minek következtében az állat megbetegedik ugyan, de nem pusztul el. Ezen — a szérum védelme alatt törtéző — megbetegedés és kigyógyulás folyamata alatt

A megerősítő gazdasági munkáknál

nélkülözhetetlen

a 60 év óta bevált és mindenütt használt

KWIZDA-féle Fluid

lovak lábainak ápolására, ha azokat betegségektől megakarjuk óvni.

Növeli a lovak teljesítő-képességét és kitartását.

KWIZDA-féle marhapor

KWIZDA-féle sertéspor

Eredeti csak a KWIZDA felirással.

Máskülönben értéktelen hamisítvány.

azonban az állat oly védettséget nyer a betegség ellen, mely általában megvédi további egész életére a sertéspestis ellen. Minden gazda gyakorlatból tudja azonban, hogy nem ritka eset az, hogy az átvészelt farka rövidebb hosszabb idő után megint megbetegedhetik pestisben. Ennek is megtudjuk adni a theoretikus magyarázatát. Már fentebb említettem, hogy az eddigi ojtási eljárás mellett a farka megfertőződése természetes uton történik. Ez azonban oly ut, mely mellett a betegséget előidéző kórokozó felvételét nem tudjuk biztosan ellenőrizni, hanem csak felvesszük azt, hogy az megtörténhetett. Felvesszük abból a körülményből, hogy 5—10%-os elhullás, vagy megbetegedés van már jelen, mert ily százalékos betegség mellett bizonyára már a többi állat is felvette a betegítő vírust és csupán az egymással való érintkezés által létrejött sorozatos fertőződés folytán a többiek még nem betegedtek meg, hanem a betegség inkubációs stádiumában vannak. Ha már most a szérumos kezelést foganatosítjuk, könnyen előállhat az az eset — különösen nagyobb farkában, — hogy nem egy állat akkor lett ojtva, mikor az még egyáltalában nem vett még fel vírust, vagy csak oly kevés virtussal fertőződött, mely nem volt elégséges a szérum védelme melletti teljes immunitás eléréséhez.

A másik nagy hátránya a tiszta szérumos ojtásnak még az, hogy annak eredménye szoros kapcsolatban van a szérumozás időpontjának helyes megválasztásával, mely időpontot ha eltévesztjük, úgy az eredmény nem lesz teljesen kielégítő.

Mindezen hibáknak kiküszöbölését célozza azon újabb ojtási eljárás, melyről most szólni akarok, mely azonban a szakkörök előtt már régóta ismert. Ezen újabb ojtási eljárásnak lényege abból áll, hogy az állatok befertőződését nem bizzuk a véletlenre — „természetes ut” —, hanem pontosan lemért adagban ojjuk be minden állatba olyan kvantumban, mely az egyidejű szérum ojtás mellett csak megbetegíti, de nem pusztítja el az állatot. Más szóval: pontosan ellenőrizve azon legkedvezőbb állapotot idézzük elő, hogy minden állat sem tulkicsi, sem tulnag dosisban veszi fel a köröcsirát, mely mellett azután a szérum egyidejű ojtása által nyújtott szérum védelem mellett, sokkal kedvezőbb feltételek mellett vész el az állomány, mintha a befertőződés természetes uton történt volna. Ezenkívül ezen u. n. szimultán ojtást akkor végezzük, mikor az állomány teljesen egészséges, tehát mikor ellenálló képessége, teherbírása minden betegség ellen a legnagyobb. Ezen ojtási eljárás Amerikában (Egyesült Államok) már régen általánosan bevezetett ojtási eljárás, sőt mondhatni, ott csak szimultán ojtának, míg a nálunk eddig foganatosított tiszta szérumos ojtás a ritka.

Ujabbban *Detre és Proniewicz* tollából (Állategészségügy, 1926., 2. sz.) egy közlemény jelent meg, mely pontos adatokkal szolgál a szimultán ojtás kedvezőbb voltára vonatkozólag a tiszta szérumos ojtással szemben. Kísérleteikben 18 farkában 1463 állaton végeztek szimultán ojtást (a vírus adagja 1 cm³, a szérum testsúly kg.-kint 0.75 cm³), mikor is mindössze 7 állat került kényszer-szurás alá. Tehát ezen ojtási eljárás 0.5%-os veszteséggel zárult.

Felvetődik azonban a kérdés, hogy ezen szimultán ojtási eljárás mellett szerzett immunitás elegendő e arra, hogy az állatot megvédje minden későbbi befertőződés ellen. A fenti szerzők erre vonatkozólag is végeztek vizsgálatokat, mikor is azt találták, hogy a szimultán ojtott 1118 sertés a bizonyos idő után beoltott pestises vírus több száz cm³-ét igen jól tűrte

el és csupán 4 állat (0.36%) került kényszer-szurás alá, míg 1114 darab (99.64%) egyáltalában nem betegedett meg. Ezen fertőzés azonban oly óriási, amilyen a gyakorlatban sohasem fordult elő.

Végeredményben tehát kimondhatjuk, hogy a szimultán sertéspestisellenes ojtás átlag 0.5%-os veszteség mellett oly immunitással ruházza föl az ojtott állatokat, hogy azok a későbbi, természetes fertőzésnek teljes biztonsággal ellent tudnak állani.

Dr. Rohonyi Miklós.

Kérdés—felelet.

Szarvasmarhák fertőző, járványos szaruhártya-gyuladása.

(Egyben válasz D. G. ur kérdésére.)

Nagy melegek idején, — június—augusztusban — de néha ősszel is, némely vidéken, sokszor egymást követő éveken át, járványosan lép fel, szarvasmarhák között, egy jellegzetes szembaj, a mely könnyezéssel, a fény kerülésével kezdődik. A ködohártyák — egyik vagy mindkét szemem — megduzzadnak, a könny mind bővebben ürül, eleinte tiszta, napok múlva megzavarosodik és gennyel kevert lesz. A pillaszőrök összetapadnak, azokat és a szem környékét cafatos, zöldes-sárgás, hamar beszáradó, sűrű váladék piszkítja. A szaruhártyát ködös homály lepi el, szürkessé válik, a látás zavart, majd a finom, apró erek tágulnak, vérrel telten jól láthatóvá válnak s a szaruhártya vöröses, esetleg egészen skarlátpiros lesz. („Véres” szem). Ilyenkor az állat nem lát, étvágytalan, nyugtalan, fejtét rázza, szemeit dörzsöli, gyakran meg is sérti. Néha a szaruhártya közepén hályog keletkezik, esetleg anélkül visszafelődik a bántalom. Ha befelé fakad vak-ságot okozhat, kifelé törve, ürege kitöltődik s a gyógyulás után visszamaradó homály — heg — az egész szemgolyót ellepeli.

E betegség ragadós, átterjed egyik állatról a másikra, a nagy fény és meleg elősegíti terjedését (hűvös nyáron nem lép fel nagy mértékben) a szemzugokba és a szem környékére csapatosan repülő legyek pedig közvetítik a fertőzést. Fiatal állatok fogékonyabbak, borjak rendszerint csapatosan fertőzöttek s úgy látszik, az egyszer kiállott betegség mentesít az újabb fertőzéstől.

A betegség kezdetén (könnyezés, fénykerülés) jó gyógyítási mód a 2—3%-os borsavas vízzel, vagy 30—50%-os sárga szemvízzel való kezelés, persze az állatok sötét istállóba való állítása mellett. Ugyanezek az oldatok jól szolgálnak a baj megelőzésénél olyan formán, hogy a betegség terjedésének kezdetén a még egészséges állatok szemébe is csepegtetünk naponként. A homályokat szépen gyógyítja a sárga higanykenőcs, amit azonban csakis állatorvosi tanács alapján célszerű használni. Régi infoltok gyógyítása nem igen sikerül.

Vigyázni kell, hogy — fertőző lévén a betegség — kezelés közben ne fertőzzünk meg egészséges állatokat. H. Ö.

Malacok torok-tályogja.

Kérdés... malacaim választás után a torkuk alatt sokszor almanagyságu gugát — mely kifakadás után gennyel van tele — kapnak. Mi az oka és hogyan lehet ellene védekezni?

Felelet: A sertések gugája, — más vidéken gusának mondják — a torok nyirokmirigyének gyuladása és fertőzés következménye. Magas vályu gyakran okozza apró malacoknál: feldörzsölik a vályu szélén a torok bőrért. Gyakori oka gümőkóros fertőzés, főleg tejtermékekkel tartott malacoknál, de előfordul idült

sertésorbáncnál és vérszél is. — Ha önállóan (tehát helyi fertőzés után) lép fel, akkor rendszerint nagyobb láz nélkül, zavartalan étvágy mellett folyik le olyanformán, hogy a „megéri” tályog kifakad a genny kiürül és a seb gyógyul, bár ilyenkor újból ismétlődhetik, mert a visszamaradt és betokolódott genny új gyuladást okoz. Legjobb eljárás: a megdagadt toroktájat a bántalom legelején kámforkenőccsel kenni, persze a szőr előzetes lenyírása után, a mikor is gyakran visszafelődik a daganat. Ha nem eredményes ez a mód, akkor higanykenőccsel (tetűzsír) kengetjük és a megpuhult daganatot — tályogot — állatorvossal kivágatjuk. Fertőző betegségek okozta tályogok kezelésére mindig állatorvostól kérjünk tanácsot. H. Ö.

Törvények, rendeletek.

Kiviteli illetékek leszállítása.

A Monitorul Oficial idel június 4-iki számában megjelent az állatkiviteli illetékeket, valamint a hus kiviteli vámját módosító királyi dekrétum, mely a kiviteli illetékeket darabszám szerint állapítja meg. A dekrétum a tehén, ökör, bika, bivaly és bivalyborjú kiviteli illetéket darabonként 4—6000 leiben, a sertését pedig 600 leiben állapítja meg. A sertés- és marhahus kiviteli vámjá kilogrammonként 5 lei. Ugy az élő állat, mint a vágóhús mentesek az u. n. comissio-díj alól. Miközben a gabonakivitel gyökeres rendezését várjuk, értesülünk a liszt kiviteli vámjának 15 font sterlingről 10 font sterlingre történő leszállításáról.

E vámleszállításokkal mindenestre kedvezőbbé válik árunk értékesítése, de míg egyfelől követelnünk kell a kiviteli illetékek teljes eltörlését, másfelől tiltakoznunk kell az ellen, hogy a gabonaértékesítés rovására a lisztexport különösebb kedvezésben részesüljön.

Újból revízió alá veszik a vasuti fuvardíjakat. Megirtuk volt, hogy a C. F. R. vezérigazgatósága a vasuti fuvardíjleteket áru érték szerint új osztályokba sorozta. E munkájában a közgazdasági irányú szaktestületek nagy energiát igénylő tevékenységet fejtettek ki, hogy a díjletek közmegegyezésre állapítsanak meg. — Mindez a nagy munkát, fáradságot és költséget felemésztő tevékenység most kárba vész, mert az új kormány új alapokra fektetve óhajja kidolgoztatni a tarifát. Minket a termény-, állat-, gazdasági-, gép-, eszköz-fuvardíjak érdekelnek. Várjuk a fejleményeket, hogy érdekeink képviselőtől szükség szerint gondoskodjunk.

Egyleti élet.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be e héten:

1926. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Gilta Béla Delta, Szabó Edmund Kolozsvár, Hitelszövetket Marosujvár.
1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Gilta Béla Delta, Szabó Edmund Kolozsvár, Hitelszövetket Marosujvár.

Előadások a cukorrépatermelésről. Az E. G. E. Cukorrépatermelési Szakosztályának felkérésére dr. Péter Béla gazdasági akadémiai c. igazgató folyó évi május 30. napján Székelykocsárdon és Felvinczen a cukorrépatermelők nagy érdeklődése mellett előadást tartott. A felvinczi előadás alkalmából a marosdécsei gazdák azzal a kívánsággal fordultak az egyesülethez, hogy a Szakosztály Marosdécseken is rendezzen előadást. A Szakosztály örömmel tesz eleget gazdatársaink kívánságának, — annyiival is inkább, mert e kívánságról a tanulni- és haladnivágyás jeleit látja.

„Gazdák”

**Általános biztosító
Részvénytársaság.**

Székhelye: Arad. Allgazgatóságok: Kolozsvár, Temesvár. Vezérképviselőségek: Arad, Brassó, Nagyvárad, Marosvásárhely, Déva, Dicsőszentmárton Gyulafehérvár, Nagyenyed, Szatmár és Nagyszében. Elfogad tűz, jég, élet, állat, betöréses lopás, baleset, szavatossági, szállítmány és üveg biztosításokat. — Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Vegyes közlemények.

Lóverseny Alsózsukon. A kolozsvári kerületi állattenyésztési igazgatóság folyó évi június 12.—13. napjain Alsózsukon a boncdai ménésbirtok versenypályáján lóversenyt rendez. Ezen a boncdai állami ménetelep 4 éves Furiso-Norih-Star angol félvér anyaga kerül bemutatásra. A futamok 3000 méteres lovas versenyek lesznek, de egy 20 kilométeres kocsi-verseny (4 fogattal) is programba van véve. A verseny célja, mint annakidején a mezőhegyesi versenyeké, — a ménetelep legjobb fiatal állatainak bemutatása. Ezen a versenyen magánmenések nem szerepelhetnek, pedig még élénk emlékezetünkben él, hogy a Falka Vadász Társaság hasonló versenyein eleven érdeklődéssel s nemes versengéssel szokták részt venni a ménestulajdonosok. Reméljük, hogy a magántenyésztők ménestörvényei részére is sikerülni fog rövidesen megszervezni a régi lóversenyeket.

A mezőgazdasági kamarai központ kiküldöttje a vámbizottságban. A kivitteli illetékek módosításával kapcsolatban a Vámbizottság munkába veszi a behozatali tarifák revízióját is. A pénzügyminiszter hozzájárult, hogy ezeknél az illetékmegállapításoknál a mezőgazdaság érdekei is képviselve legyenek és ezért a mezőgazdasági kamarai központot felkérte, hogy egy tagot delegáljon a vámbizottságba. A behozatali vámok megállapítása kapcsán a kamarai központ felkérte a vidéki kamarákat, hogy e kérdésben való álláspontjukat közölni sziveskedjenek. A központ szándéka: a) Megállapítani azon áruk tarifáját, amelyekre mezőgazdaságunknak szüksége van, de belföldön nem állíthatnak elő. — b) Megállapítani azon mezőgazdaság részére szükséges áruk tarifáját, amelyek belföldön is előállíthatók. — c) Azon mezőgazdasági termékek illetékét megállapítani, amelyek a mi termékeinkkel versenyezni tudnak. Ezzel kapcsolatban mi is felkérjük gazdaközönségünket, hogy észrevételeit és indokolt indítványait mielőbb juttassa el egyesületünkhöz, hogy azoknak a vámillétek megállapításánál a kiküldött-révén érvényt tudjunk szerezni. A vámbizottság munkálatait már megkezdi.

Bene János tagtársunknak a taggyűjtés körül kifejtett buzgó munkálkodásáért a nyilvánosság előtt is ki kell fejeznünk hálás köszönetünket. 1924-ben lépett be egyesületünkbe s ezóta 11 új tagot szerzett egyesületünknek. Ha minden tagtársunk évente csak egy tagot szerezne egyesületünknek, úgy egy év leforgása alatt tagjaink száma megkétszereződne s így tovább fejlődve az egész erdélyi gazdaközönséget egy hatalmas szervezetbe tömörítve látnók, amely a mezőgazdaság fejlesztése körül mind nagyobb erőt tudna kifejteni s mind sikeresebben, nagyobb sullyal tudna fellépni érdekeink védelméért.

Magyar ló nyerte meg az osztrák Derbyt. Bécs magyar gyarmat lett, mindenütt magyar szót lehet hallani, így a lóversenyen is, ahol nemcsak a közönség, hanem a futatók is túlnyomó részben magyarok voltak. A most lefolyt lóversenyen Merán gróf Prielje vitte el a babért, amit az osztrák istállótulajdonosok udvarias, de kissé lehangolt mosollyal vettek tudomásul.

A cséplési százalék egységes megállapítása. Az Erdélyrészi Géptulajdonosok Szövetsége, folyó évre a cséplési díjakat egységesen 8 százalékban állapította meg.

Munkabérek. A tordaaranyosmegyei Kövend községben a kapások koszt mellett 70 lei, a kaszások pedig 150 lei napiért követeinek. Az alsóhehymegyei Magyarigen községben pedig 90—100—130 leire emelkedett fel a napszámber, dohány és pálinka külön. A béremelkedés oka a munkáshiány.

Sertésvész. Borosjenői tudósítónk jelenti, hogy ott és a környéken sertésvész lépett fel. Elhullás 30—40 százalék.

Tejszövetkezet Csikmegyében. Szabó György csikszerepai földm. iskolai igazgató, az újonnan alakult csikmegyei tejszövetkezet elnöke felhívást intézett az érdekeltekhez, hogy üzletrészeiket folyó évi június 20-ikáig fizessék be. A szövetkezet üzemei már július 1-én megkezdte. Újabb üzletrészejegyzéseket is szívesen fogadnak.

Jégverés. Utóbbi időben egyre sürűbben kapunk hírt jégverésekről. Nagy pusztítást okozott a jégverés a kolozsmegyei Nadas községben. Legutóbb: Tordáról, Gerend és Aranyoslóna községekből jelentettek jégkárt. Ezzel kapcsolatban ismételt felhívjuk gazdatársaink figyelmét a biztosítás fontosságára, („Gazdák Általános Biztosító Rt.”-nak vezérképviselete minden nagyobb városban van.)

Szövetkezeti gabonaráktárak felállítása Magyarországon. Budapesti híradás szerint a magyar kormány szövetkezeti uton akarja a mezőgazdasági termékek értékesítését előmozdítani. Ez érdekből szövetkezeti gabonaráktárakat állít fel, amelyek a termelők és a fogyasztók érdekeit a méltányosság alapján összeegyeztetni és nagy tőke erejükkel a spekulációt távollatva a piaci árakat irányítani lennének hivatva.

Baromfi-kolera. Dési gazdasági tudósítónk jelenti, hogy Szolnokdombokavármegyében heilyenként baromfi-kolera pusztít. Ugyanilyen jelentést vettünk Tordaaranyosvármegyéből.

P I A C.

Országos vásárok.

1926 június hó 22-én. Aranyosmedgyes, Makfalva. 23-án. Almakerék, Páncélcseh, Rékás, Segesvár, Somkerék, Vadász. 24-én. Alsórákos, Alvinc, Buttyán, Csikkarcfalva, Kisselyk, Szilágygöcsöm, Koltó, Marosgettes, Ujmoldova, Szásztyukos, Szilágyosmlyó, Turcz. 25-én. Facsád, Nagyvárad, Székelyhid, Zabola. 26-án. Boksánbánya, Óradna, Sajóudvarhely. 27-én. Érmihályfalva, Maroskecze, Szerdahely, Szinye, Teke.

A gyapjupiacon külföldről árszilárdulást jelentenek, nálunk azonban ez még nem érezhető. Az üzlet megindulásának akadályai a tőkehiány. A rackagyapju, timáru 70—85 lei között ingadozik.

A vasárnap nagybani árai is emelkedtek a májusi lei esés után. Az újabb, felemelt áruk a következők: horganyzott tüskésdrót 38, vasvilla 3 águ stajer 45, osztrák 55 lei, 4 águ 5—10 lejjel drágább. Kasza I. rendű 140, II. rendű 110 lei. Patkónál, láncnál az áruk szintén emelkedtek az eddigi felárak 10—20 százalékkal.

A szeszpiacon változás nincs. Árak: nagyban 55, kicsiben 57—58 lei, adózatlan szesz 32. Marosvásárhelyi árak: 56—58 lei literfokonként.

Nyersbörben a vágások csökkenésével mindinkább nagyobb hiány mutatkozik. Az áruk 7—8 százalékkal emelkedtek.

A marha-, disznó- és kecskeször iránt nem nagy a kereslet, a timárok is tartózkodnak áruikat az alacsony áruk mellett piacra vinni.

A gabonapiacon az eddigi jelentések szerint áremelkedés nem várható, a jó termés-kilátások s a lei emelkedő kurzusa miatt a gabonárák estek.

	Gabonárák:		
	Erdélyben	Bánátban	Regátban
Buza	940—960	980—1000	1150
Rozs	600—640	620—640	
Tengerl	500—510	490—500	550
Zab	600	590—600	550—650
Takar.-árpa	570—580	580	
Sórárpa	640—680	680	800

Kő és történt új buzában: 750 lejjel, ten geriben július 1-ére 520 lejjel.

Az élőállatpiacon nagyobb változás nincs.

Ávásárhelye	Állatárak kilógramonként:			
	Exportdör	Igásdör	Vágódör	Sertés
Petele	21—29	27—28	22—35	
Küküllővár	26—28	24	20	
Brassó	30—32			44—46
Szatmár	22—24			30—42

Fejőstehén: Erdélyben 10—15000, Bánátban 12—16000, Regátban 6000 lei darabonként.
Igásló: drb.-ként 8—16000 lei, **kocsi ló:** 20—25000 lei. Regátban: igásló drb. ja 22—24 ezer, kocsi 40000 lei körül.

APRÓHIRDETESEK.

APRÓHIRDETESEK ÁRA: szavonként 3 lei. Vastag betűvel szedett szavak kétszeres áron számítatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 30 lei.

Gládó egy nyáj prima czigája birka nagytestű, 130 drb. anya és kos, 70 drb. lóel barány. Prohaska Hugó Delta, jud. Timiş. 3931.

Az E. G. E. kiadásában megjelent könyvek és egyéb nyomtatványok árjegyzéke.

1. ár, ha a füzetet személyesen veszi meg;
2. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi és egyszerű postal küldés mellett, a füzet megérkezéseért felelősséget nem vállalunk.
3. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi ajánlott és felelős postal küldéssel. 3734
4. ár, ha a füzetet utánvétellel küldjük meg.
Megrendelések azok értékével együtt az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Cluj—Kolozsvár, Str. Andrei Muresan 10.) címére küldendők. Ot példányon felül füzetmegrendelés esetén 25 százalék engedmény.

1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról	5	6	12	16
2. Gáspár J.: A kaszálók és legelők ápolása	20	21	27	31
3. Virág Elek: Sertésenyésztés és hizlalása	20	21	27	31
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről	5	6	12	16
6. Hauer Géza. A fejőstehénről	5	6	12	16
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről	5	6	12	16
17. Asványi Lajos. A vörös lóhere természetéről	8	9	15	19
19. Herényi: A nyerstakarmányok eltevése	5	6	12	16
20. K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről	5	6	12	16
21. Marx Ferenc. A kosárfűz termelése	5	6	12	16
22. Kovácsy B. Házi állatok takarmányozása	5	6	12	16
30. Nemes István: Az öntözés	5	6	12	16
36. Jakab L. Állatok egészségének gondozása	10	11	17	21
38. Cserháti S. A gyomok kártékonyága	5	6	12	16
43. Ikfalvi. Szőlőművelésről	5	6	12	16
46. L'Huillier I. A káposzta-félék természetése	5	6	12	16
47. Dr. Balntner F. A mezőgazd. szeszgyárak	5	6	12	16
52. Dr. Barna. A kenyéradó növények el-lenséget	10	11	17	21
54. Dr. Péter. Vadontermő gyógynövények gyűjtése	10	11	17	21
56. Dr. Cséser Lajos: Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban	10	11	17	21
57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajtőkészítés	15	16	22	26
58. Jászberényi András. Tejgazdaság, vaj-készítés	15	16	22	26
59. Cséser Gyula. Az utak és terek fásítása	5	6	12	16
60. Dr. Szentkirályi Á. Erdély juhait és juh-tenyésztése	40	41	47	51
61. Dr. Péter B. A gyógynövénytermesztés	10	11	17	22
Dr. Nagy E. A gazdakörök szervezéséről	10	11	17	16
Hágatási jegyzék darabja	5	6	12	16
Hágatási és borjázási jegyzék darabja	5	6	12	16
Törzskönyvelési lap tehének és bikák részére	5	6	12	16
Próbaféjési napló darabja	5	6	12	11
Napszámjegyzék 100 oldalas	20	21	27	36
Napszámjegyzék 50 oldalas	15	16	22	26
Napszámjegyzék 16 oldalas	5	6	12	14
Szegődménylevél darabja	3	4	10	11
Gazdakör alapszabályminta drbja	5	6	12	16
Mezőgazd. kamarákról szóló törvény	10	11	17	21
Az állattenyésztésről szóló törvény	10	11	17	21

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részletárs. Cluj-Kolozsvár, Piata Unirei (volt Mátyás király-tér) 7. sz.

Alaptőkéje: 25.000.000 Tartalékok: cca 24.200.000
Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. — **Affiliált intézetei:** Nagyenyed, Torda, Székelyudvarhely, Szászrégen, Nagybánya. — **Árurahtárol** a vasuti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít, mindentéte bankszerű üzletet előnyösen végez. Safe deposit. — Engedélyezett devizahely.